

JORDI MATA. Escriptor

L'escriptor barceloní Jordi Mata s'ha endut recentment el premi Ciutat d'Alzira. Paral·lelament, Mata és a punt de publicar a l'editorial Bromera un nou recull de relats.

«Si no ets exigent no serveix de res presentar-te a premis literaris»

«Llegir ens fa lliures, i la voluntat de ser lliures assegura el futur de la literatura»

«Tot i la patinada que ha estat la seva darrera novel·la, encara crec en David Leavitt»

LA PROPOSTA

«En un poema ben conegut, Foix mostrava el seu respecte tant per les coses noves com per les velles. M'adhereixo a aquesta idea. Vivim una època tan abocada a l'immediat que no em resultaria estrany que entre el jove que avui diu que està més a la moda, el nom de Velázquez, per exemple, els soni a xinès. La fastigosa tendència d'aixecar símbols a corre-cuita, de consum ràpid, amb el suport dels mitjans de comunicació, ens porta a un desert. Quant de temps durarà Tarantino? La generació X és alguna cosa més que una excusa per escriure reportatges estiuencs? El temps posarà tothom al seu lloc, mentre tant, que ningú no perdi la perspectiva.»

ALBERT CALLS
Jordi Mata (Barcelona, 1966) ha guanyat recentment el premi Ciutat d'Alzira 1995, amb la novel·la *Reines i peons*, que publicarà Bromera al País Valencià i Columna a Catalunya. Mata publica també aquests dies, a l'editorial valenciana Germania, el recull de relats *Històries fora de manual*. Tot i la seva joventut és l'autor també de les novel·les *L'espòs infernal*, *A mors maleïts*, *El comprador*, *El capvespre de l'heroi* i *Madame Guignol*, així com d'altres reculls de relats i poemes. A més del Ciutat d'Alzira ha obtingut guardons com el Ciutat d'Eivissa, l'Antoni de Bofarull de Reus i l'Encobert de Xàtiva, i va ser finalista de la Biennal de Barcelona, en l'àmbit de literatura, l'any 1991.

—Quins són els eixos bàsics d'aquesta nova novel·la seva?

—Un podria ser les dificultats que comporta la diferència i el ser conseqüent amb la pròpia diferència. D'aquí a la marginalitat, un segon eix, només hi ha un pas. La marginalitat que considero més absoluta, la que et separa fins i tot físicament dels altres, és la bogeria, i al voltant de la bogeria construeixo una història dins d'un dels ambients

més lliures imaginables, el de l'Amsterdam actual, que, tanmateix, no està lliure de la mesquinesa humana. Vull transmetre la idea de l'absurd de la intolerància en un món on tots som uns marginats d'una manera o d'una altra, sigui per grans motius o perquè tens els ulls d'un color o el nas partit.»

—Ha estat finalista del Ciutat d'Alzira dos anys consecutius. La reincidència és una de les claus per assolir premis literaris?

—«Pot ser-ho, però serveix de molt poc si no ets exigent amb tu mateix a l'hora de crear una obra amb uns mínims de qualitat.»

—Com a escriptor ha obtingut nombrosos guardons. Pensa que tants premis com hi ha, en el marc dels Països Catalans, són símbol d'alguna anormalitat?

—«De la anormalitat d'haver tingut una llengua perseguida i criminalitzada. Perquè si bé és cert que hi ha massa premis, també ho és que en arrencar la democràcia hi havia ganes de recuperar moltes coses, entre elles l'escriure i el viure en el nostre idioma natural. Després, ha passat que una gran quantitat d'aquells premis sorgits durant la transició s'han consolidat, i

continuen avui dia.»

—Aquests dies ha sortit publicat, dins el segell editorial valenciana Germania, el llibre *Històries fora de manual*, amb relats de temàtica històrica. Ha incidit força la seva formació de llicenciat en història en la seva tasca com a escriptor?

—«Segons com sigui el que escriu, hi influeix o no. Per fer determinat tipus de relat resulta imprescindible. Crear és recrear, observar un temps on ha de succeir alguna cosa, i unes nocions històriques bàsiques poden estalviar-te algun ridícul provocat per introduir elements anacrònics en una narració.»

—Ha practicat tots els gèneres literaris amb cert, com demostra la seva obra publicada i la resposta de la crítica. Tot i així, sembla que es troba més bé en la novel·la...»

—«Em considero novel·lista i altres coses; el que passa és que he desenvolupat més aquesta vessant. Però tinc interès a explorar els altres gèneres en un futur.»

—Vostè va publicar la seva primera novel·la gràcies a Bromera, una editorial valenciana en la qual té editats la majoria de títols de la seva obra. És més fàcil, per a un autor que comença,

Jordi Mata i Viadú (Barcelona, 1996) és solter i treballa com a funcionari de protocol al Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Foto: DESI ESTEVEZ.

publicar al País Valencià que al Principat?

—«Ens hem de fixar en la situació d'un lloc i de l'altre. Aquí hem assolit un nivell de normalitat en matèria de cultura que encara no hi ha a València. Aquí es mira més la comercialitat d'un producte i es juga a cavall guanyador gairebé sempre, s'ha acabat el romanticisme i l'esperit reivindicatiu que significava publicar en català. A València també es mira el negoci, és clar, però tinc la impressió que allà no dubten tant a apostar per gent nova que contribueixi a escampar una llengua i una cultura que són seves, perquè viuen una situació de conflicte que requereix la contribució de molts esforços col·lectius i individuals.»

—Parlem de la beca a la creació literària que ha obtingut de la Institució de les Lletres Catalanes?

—«Bé, m'està ajudant a tirar

endavant el projecte que tinc entre mans, la meua setena novel·la. És una obra que es belluga als anys 30 dins el món del cinema, entre el Hollywood mític, el Berlín nazi i el Londres imperial. I ja no dic res més perquè m'estimo més no parlar d'allò que encara no existeix.»

—Cap a on vol orientar, en el futur, els seus horitzons literaris?

—«No m'ho he plantejat. Suposo que, d'entrada, descansaré una mica. Tinc 29 anys, però ja he fet sis novel·les —vaig per la setena—, una trentena llarga de contes i relats, quatre reculls poètics, articles, assajos breus, pròlegs, peces teatrals curtes, intents d'escriure guions radiofònics i de bastir el text d'una òpera, i crítica literària per la ràdio. M'envolten molts horitzons, no m'han de faltar pas.»

—Com veu la situació editorial catalana d'avui dia?

—«Em sembla molt consolidada

da i conscient que cal ser prop del gran públic. El problema és que això que anomenem gran públic s'ha educat —i s'educa— d'una manera tan barroera que creu que els llibres mosseguen o que són inútils perquè no tenen cable per ser endollats.»

—Té futur la literatura davant l'impacte de l'audiovisual?

—«Llegir ens fa lliures, ho afirmo i ho dic sempre. I la voluntat de ser lliures li assegura un futur a la literatura i a qualsevol altra expressió de la intel·ligència.»

—Quins són els seus referents literaris?

—«Molts. De Rimbaud a Thomas Mann passant per Kafka i Proust, el segment és ample. De contemporanis, i que a més siguin nostres, em quedo amb Joan Fuster i el seu humor tan lúcid. I de fora d'aquí, malgrat la patinada que ha estat la seva darrera novel·la, encara crec en David Leavitt.»